SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 9. februarja 2006*

V združenih zadevah od C-23/04 do C-25/04,

katerih predmet so predlogi za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki jih je vložilo Dioikitiko Protodikeio Athinon (Grčija) z odločbami z dne 30. septembra 2003, ki so prispele na Sodišče 26. januarja 2004, v postopku

Sfakianakis AEVE

proti

Elliniko Dimosio,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans, predsednik senata, J. Makarczyk, R. Silva de Lapuerta (poročevalka), P. Kūris in G. Arestis, sodniki,

* Jezik postopka: grščina.

generalni pravobranilec: P. Léger,
sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 8. septembra 2005,

na podlagi stališč, ki so jih predložili:

— za Sfakianakis AEVE S. Maratos in G. Katrinakis, dikigori,

— za grško vlado M. Apessos, I. Bakopoulos in M. Tassopoulou, nato zadnjenavedena in S. Spyropoulos, zastopniki,

— za madžarsko vlado A. Müller in T. Számadó, zastopnika,

— za Komisijo Evropskih skupnosti X. Lewis in M. Konstantinidis, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 20. oktobra 2005

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Evropskega sporazuma o pridružitvi med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Republiko Madžarsko na drugi strani, ki je bil sklenjen in odobren s Sklepom Sveta in Komisije z dne 13. decembra 1993 (UL L 347, str. 1, v nadaljevanju: Sporazum o pridružitvi), in zlasti členov 31(2) in 32 Protokola 4 tega sporazuma, kot je bil spremenjen s Sklepom št. 3/96 Pridružitvenega sveta med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Republiko Madžarsko na drugi strani z dne 28. decembra 1996 (UL 1997, L 92, str. 1, v nadaljevanju: Protokol), ter člena 220(2) Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302, str. 1, v nadaljevanju: Carinski zakonik Skupnosti).

2 Ti predlogi so bili vloženi v okviru spora med družbo Sfakianakis AEVE (v nadaljevanju: družba Sfakianakis) in Elliniko Dimosio (grško državo) glede dodatnih dajatev, določenih na podlagi naknadnega preverjanja porekla vozil, ki jih je omenjena družba uvozila v Grčijo.

Pravni okvir Skupnosti

3 Člen 16(1) Protokola določa:

„Za izdelke s poreklom iz Skupnosti pri uvozu na Madžarsko ter za izdelke s poreklom iz Madžarske pri uvozu v Skupnost veljajo ugodnosti tega sporazuma ob predložitvi bodisi:

a) potrdila o prometu blaga EUR.1 […];

[…]“

4 Člen 17 tega protokola določa:

„1. Potrdilo o prometu blaga EUR.1 izdajo carinski organi države izvoznice na podlagi pisne zahteve izvoznika ali njegovega pooblaščenega zastopnika na izvoznikovo odgovornost.

[…]

5. Carinski organi, ki izdajo potrdila EUR.1, ukrenejo vse potrebno za preverjanje porekla blaga in izpolnjevanje drugih zahtev tega Protokola. V ta namen imajo pravico zahtevati katero koli dokazilo in opraviti kakršen koli pregled izvoznikovih poslovnih knjig ali kakršen koli drug pregled, ki se jim zdi potreben.

[…]“

5 Člen 31(2) istega protokola določa:

„Da bi zagotovili pravilno uporabo tega Protokola, si Skupnost in Madžarska preko pristojnih carinskih uprav medsebojno pomagata pri preverjanju verodostojnosti potrdil o prometu blaga EUR.1 ali izjav na računih ter točnosti informacij, ki so tam navedene.“

6 Poleg tega člen 32 protokola določa:

„1. Dokazila o poreklu se naknadno preverjajo naključno ali kadar carinski organi države uvoznice upravičeno dvomijo o pristnosti teh dokumentov, statusu porekla zadevnih izdelkov ali izpolnitvi drugih zahtev tega protokola.

[…]

3. Preverjanje opravljajo carinski organi države izvoznice. V ta namen imajo pravico zahtevati katero koli dokazilo in opraviti kakršen koli pregled izvoznikovih poslovnih knjig ali kateri koli drug pregled, za katerega menijo, da je potreben.

4. Če se carinski organi države uvoznice odločijo, da bodo začasno prenehali podeljevati preferencialno obravnavo zadevnim izdelkom, medtem ko čakajo na izide preverjanja, morajo uvozniku ponuditi sprostitev blaga, pogojeno z varnostnimi ukrepi, ki se jim zdijo potrebni.

5. Carinski organi, ki so zahtevali preverjanje, morajo biti o izidih preverjanja obveščeni takoj, ko je mogoče. Izidi morajo jasno pokazati, ali so dokumenti pristni in ali se izdelki, na katere se nanašajo, lahko štejejo za izdelke s poreklom iz Skupnosti, Madžarske ali iz ene od drugih držav, ki so omenjene v 4. členu ter izpolnjujejo druge zahteve tega protokola.

6. Če v primerih upravičenega dvoma ni odgovora v desetih mesecih od datuma zahteve za preverjanje ali če odgovor ne vsebuje zadostne informacije za določitev verodostojnosti zadevnih dokumentov ali pravega porekla izdelkov, carinski organi, ki so zahtevali preverjanje, razen v izjemnih okoliščinah, zavrnejo upravičenost za preferencialno obravnavo.“

7 Člen 33 tega protokola določa:

„Če nastanejo spori glede postopkov preverjanja v smislu 32. člena, ki jih ni mogoče rešiti med carinskimi organi, ki zahtevajo preverjanje, in carinskimi organi, odgovornimi za izvedbo tega preverjanja, ali če se pojavi vprašanje glede razlage tega Protokola, jih je treba predložiti Pridružitvenemu odboru.

[…]“

8 Člen 220(2) Carinskega zakonika Skupnosti določa:

„Razen v primerih iz drugega in tretjega pododstavka člena 217(1) se naknadna vknjižba ne opravi, če:

[…]

b) se zakonsko dolgovani znesek dajatev ni vknjižil zaradi napake carinskih organov in če dolžnik te napake ni mogel odkriti in je ravnal v dobri veri in upošteval vse določbe o carinski deklaraciji, predvidene v veljavni zakonodaji;

[…]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

9 Družba Sfakianakis, izključni zastopnik japonskega proizvajalca avtomobilov Suzuki Motor Corporation za Grčijo, je leta 1995 na Madžarsko uvozila določeno število vozil znamke Suzuki. Ta uvoz je bil izveden v okviru preferencialnega carinskega obravnavanja, uvedenega s Sporazumom o pridružitvi (v nadaljevanju: preferencialno obravnavanje) ob predložitvi potrdil o prometu EUR.1, ki potrjujejo madžarsko poreklo proizvodov. V tem okviru so za tožečo stranko v postopku v glavni stvari veljale ugodnosti navedenega obravnavanja.

10 Med letoma 1996 in 1998 so na zahtevo enote Evropske komisije za koordinacijo boja zoper goljufijo (UCLAF) pristojni madžarski organi izvedli naknadno preverjanje pri madžarskem proizvodnem podjetju Magyar Suzuki Corporation, da bi preverili poreklo in vrednost vozil te družbe, ki so bila uvožena v Skupnost med 31. decembrom 1994 in 31. decembrom 1997 in oproščena carinskih dajatev ter opremljena z madžarskimi potrdili o prometu EUR.1. V okviru tega preverjanja je UCLAF od pristojnih grških organov zahteval, da mu pošljejo vsa potrdila o poreklu in ustrezne uvozne račune za avtomobile znamke Suzuki, ki jih je Madžarska uvozila v zadevnih letih.

11 Po omenjenem preverjanju, ki je bilo izvedeno v sodelovanju z delegacijo Skupnosti, so pristojni madžarski organi grškim carinskim organom sporočili njegove izide z dopisom z dne 3. novembra 1998. Ta dopis je v prilogi vseboval seznam vseh dokumentov, ki so jih grški carinski organi dostavili za naknadno preverjanje. Ta seznam je vseboval tri dele. Prvi je vseboval identifikacijske podatke za vsa vozila, za katera so tako proizvajalec kot madžarski organi preverjanja označili, da so madžarskega porekla; drugi je našteval vozila, katera so omenjeni organi označili, da so tujega porekla, kar je proizvajalec formalno priznal; tretji je zadeval vozila, glede katerih je tekel sodni postopek o njihovem statusu. Glede tega tretjega dela, v katerem so vozila, katerih dodatne dajatve so sporne v postopku pred predložitvenim sodiščem, so madžarski organi preverjanja izjavili, da ne morejo dati informacij o izidu sodnih postopkov, ki potekajo, dokler ne bodo končani; ti organi so pristojne grške organe pozvali k potrpežljivosti, preden preidejo na izterjavo carinskih dajatev, ki so sporne v postopku v glavni stvari. Na koncu so grške organe obvestili, da so bila potrdila o prometu EUR.1, ki so zadevala izključno vozila nenacionalnega porekla, že preklicana.

12 Poleg tega so grški organi od UCLAF prejeli sezname, ki so povzeli ves uvoz avtomobilov v Grčijo iz Madžarske in v katerih je bil naveden uvoz, za katerega so neupravičeno veljale ugodnosti preferencialnega obravnavanja.

13 Ker na podlagi seznamov, ki jih je sporočil UCLAF, zadevna vozila, ki so predmet obravnave v postopku v glavni stvari, niso izpolnjevala zahtevanih pogojev za preferencialno obravnavo, so grški organi z aktom, ki je sporen v postopku pred predložitvenim sodiščem, določili dodatne uvozne carinske dajatve, uvedbo davka na dodano vrednost, ustreznega tem carinskim dajatvam, in zvišanje, predpisano v členu 33 grškega carinskega zakonika.

14 Vendar je madžarsko sodišče, na katerega se je obrnil proizvajalec omenjenih vozil, dokončno razglasilo za nične odločbe, ki so jih ob naknadnem preverjanju porekla izvoženih vozil sprejeli madžarski carinski organi, in tem organom v skladu z izdanimi sodnimi odločbami odredilo ponovno izpeljavo postopka preverjanja potrdil EUR.1.

15 Z dopisom z dne 26. julija 1999 so pristojni madžarski organi grško carinsko upravo obvestili o teh spremembah in ji poslali prilogo, ki določa vozila, za katera je bilo nazadnje presojeno, da je izdaja potrdil o prometu EUR.1 zanje nezakonita, in drugo prilogo, ki našteva vozila, za katera so bila zadevna potrdila izdana zakonito, med katerimi so bila vozila tožeče stranke v glavni stvari. Na podlagi take informacije pa tožena stranka v glavni stvari ni sprejela nobene druge odločbe.

16 Družba Sfakianakis je pred predložitvenim sodiščem vložila tri tožbe, s katerimi je predlagala, naj se odločbo grških organov o dodatnih dajatvah razglasi za nično. V okviru teh tožb je Dioikitiko Protodikeio Athinon (prvostopenjsko upravno sodišče v Atenah) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Upoštevajoč, da:

— so madžarski organi carinske organe države uvoznice uradno obvestili o izidih prvotnega preverjanja, v katerem je bilo ugotovljeno, da so nekatera izvozna potrdila napačna, vendar so ob tem poudarili, da je vprašanje veljavnosti preverjanja predmet postopkov, ki potekajo pred madžarskimi sodišči,

— so madžarski organi organom države uvoznice uradno posredovali izide teh postopkov, namreč zgoraj navedene odločbe sodišč, ki so nazadnje potrdile točnost določenega števila potrdil,

ali obveznost medsebojne pomoči carinskih organov države članice uvoznice po členu 31(2) Protokola […] tem carinskim organom nalaga, da upoštevajo odločbe madžarskih sodišč glede veljavnosti preverjanj točnosti izvoznega potrdila EUR.1 organov države izvoznice?

2. Ali člen 32 Protokola […] določa, da morajo carinski organi države članice uvoznice upoštevati odločbe sodišč države izvoznice, ki razglasijo za nične izide preverjanj, ki so jih odredili in opravili madžarski organi pred izvozom, upoštevajoč dejstvo, da:

— so bili organi države uvoznice uradno obveščeni tako o litispendenci pred madžarskimi sodišči kot o izidu ustreznih postopkov,

— sami niso nikoli zahtevali preverjanja?

3. Če je odgovor na eno od zgornjih vprašanj pritrdilen, ali polni učinek prepovedi carinskih dajatev, določen s […] Sporazumom o pridružitvi […] zahteva, da se zgoraj navedene določbe Skupnosti razlaga, kot da nasprotujejo upravnim odločbam, ki nalagajo dodatne carinske dajatve, takse in denarne kazni, torej

odločbam, ki so jih nacionalni organi države uvoznice sprejeli potem, ko so bili obveščeni o izidih preverjanja madžarskih organov, vendar pred objavo vsebine odločb sodišč, s katerimi so bili izidi tega preverjanja razglašeni za nične, glede na to, da so bila izdana potrdila EUR.1 navsezadnje točna?

4. Ali bi sicer na odgovor na prejšnja vprašanja lahko vplivalo dejstvo, da niti grški niti madžarski organi niso zahtevali zasedanja Pridružitvenega odbora iz člena 33 Protokola […], da bi o zadevi sprejel stališče, iz česar bi se lahko sklepalo, da nobena od uprav ni štela, da bi bil izrek madžarskih sodb predmet spora, ki bi moral biti predložen temu [odboru] v razsojanje?

5. Podredno, če je odgovor na prejšnja vprašanja nikalen, torej če grški carinski organi s tem, da so naložili dodatne carinske dajatve, DDV in denarno kazen, niso kršili zgoraj navedenih določb Skupnosti, ali je mogoče šteti, da člen 220(2) Carinskega zakonika Skupnosti ne dopušča naknadne vknjižbe carinskih dajatev v breme uvoznika, če se pojavi napaka carinskih organov države uvoznice ali države izvoznice, upoštevajoč predvsem dejstvo, da so imeli carinski organi države izvoznice vse podatke o poreklu vozil, na podlagi katerih potrdilo EUR.1 ne bi smelo biti izdano, kar bi carinskim organom države uvoznice dovoljevalo, da od začetka naložijo zakonito dolgovane carinske dajatve?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvi dve vprašanji

17 Predložitveno sodišče s prvima dvema vprašanjema, ki ju je treba preučiti skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba Pridružitveni sporazum in člena 31(2) in 32 Protokola

razlagati tako, da morajo carinski organi države uvoznice upoštevati sodne odločbe, sprejete v državi izvoznici v postopkih zoper izide preverjanja veljavnosti potrdil o prometu blaga, ki so ga opravili carinski organi države izvoznice, upoštevajoč dejstvo, da so bili organi države uvoznice obveščeni o obstoju teh postopkov in o vsebini teh odločb in da oni sami niso vložili zahteve za preverjanje.

18 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari, madžarska vlad a in Komisija v stališčih zatrjujejo, da morajo carinski organi države uvoznice upoštevati končno mnenje države izvoznice, čeprav je to mnenje sad hkratnega delovanja organov izvršilne in sodne oblasti in zlasti če so organi države izvoznice navedli informacije v zvezi s postopki, ki potekajo. Glede tega se sklicujejo na mehanizem upravnega sodelovanja, ki ga uvaja Protokol in ki temelji na načelu splošne in izključne pristojnosti carinskih organov države izvoznice za presojo statusa porekla proizvodov, da bi zanje veljale ugodnosti preferencialnega obravnavanja.

19 Nasprotno grška vlada navaja, da so za izvajanje naknadnega preverjanja potrdil o poreklu pristojni carinski in ne sodni organi države izvoznice. S to predpostavko in upoštevajoč zahtevo, da mora biti preverjanje končano čim prej, naj bi v postopku v glavni stvari madžarska uprava pravilno razveljavila potrdila EUR.1 z odločbami, ki so postale dokončne. V takem primeru naj carinskih organov države uvoznice nič v Protokolu ne bi obvezovalo, da bi ugotavljali točnost izidov preverjanja ali resničnost porekla blaga, niti, *a fortiori*, da bi čakali na konec sodnega postopka, katerega izid naj ne bi zadeval določb Protokola o upravnem sodelovanju.

20 Tako predstavljenega stališča grške vlade vseeno ni mogoče sprejeti.

21 Kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 31 sklepnih predlogov, temelji v Protokolu predvideni mehanizem upravnega sodelovanja hkrati na razdelitvi nalog in na medsebojnem zaupanju med organi zadevne države članice in Republike Madžarske.

22 V tej razdelitvi podeljuje Protokol pristojnosti preverjanja statusa porekla proizvodov iz Madžarske carinskim organom te države. Tako uvaja člen 17(4) in (5) Protokola obveznost carinskih organov, ki izdajajo potrdila EUR.1, da ukrenejo vse potrebno za preverjanje porekla blaga. Poleg tega po členu 32(3) tega protokola naknadno preverjanje dokazil o poreklu opravijo carinski organi države izvoznice, ki imajo za ta namen pravico zahtevati katero koli dokazilo in opraviti kakršen koli pregled izvoznikovih poslovnih knjig ali kateri koli drug pregled, za katerega menijo, da je potreben.

23 Tako kot je Sodišče presodilo glede protokolov o opredelitvi pojma „izdelki s poreklom“ in glede metod upravnega sodelovanja, primerljivih s tistimi iz Protokola, je taka razdelitev nalog upravičena z dejstvom, da lahko organi države izvoznice najlažje neposredno preverijo dejstva, ki opredeljujejo poreklo zadevnega proizvoda. Ta sistem torej lahko deluje le, če carinska uprava države uvoznice prizna ugotovitve, ki so jih zakonito podali organi države izvoznice (glej v tem smislu sodbo z dne 12. julija 1984 v zadevi Les Rapides Savoyards in drugi, 218/83, Recueil, str. 3105, točki 26 in 27).

24 Ta zahteva po priznanju je zagotovljena le, če organi države uvoznice spoštujejo in sprejmejo tudi sodne odločbe, izdane v postopkih proti prvotnim izidom naknadnega preverjanja porekla blaga.

25 Sporazum o pridružitvi skuša namreč zagotoviti, da bi bilo blago, ki izpolnjuje pogoje za to, da bi se lahko štelo, da je madžarskega porekla ali porekla države članice Skupnosti, uvoženo v Skupnost ali na Madžarsko tako, da bi zanj veljalo preferencialno obravnavanje. To vključuje tudi to, da morajo carinski organi države uvoznice upoštevati izide preverjanja porekla blaga, dobljene po sodni poti, da bi se zagotovilo, da za vse blago, ki izpolnjuje pogoje, zahtevane v zvezi s poreklom, velja preferencialno obravnavanje.

26 Torej je treba šteti, da zagotovitev pravilne uporabe Protokola nalaga, da obveznost medsebojnega priznavanja odločb, ki jih sprejmejo organi zadevnih držav glede statusa porekla določenih proizvodov, nujno velja za odločbe, ki jih sprejmejo sodišča vsake države v okviru njihove funkcije nadzora zakonitosti odločb carinskih organov.

27 Poleg tega je zavrnitev upoštevanja sprejetih odločb, ki jih kot v postopku v glavni stvari sprejmejo nacionalna sodišča, ko odločajo v okviru svoje funkcije nadzora zakonitosti upravnih odločb, nasprotuje pravici izvoznika do učinkovitega pravnega sredstva.

28 Kot je sodišče že večkrat razsodilo, je pravica do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem splošno načelo prava Skupnosti, ki je osnova skupnih ustavnih tradicij držav članic (glej v tem smislu sodbo z dne 15. maja 1986 v zadevi Johnston, 222/84, Recueil, str. 1651, točka 18). Ker je Sporazum o pridružitvi sestavni del pravnega reda Skupnosti, so pristojni organi držav članic tisti, ki morajo glede uporabe carinskega režima, ki ga ta sporazum predpisuje, spoštovati pravico do učinkovitega pravnega sredstva (glej v tem smislu sodbo z dne 30. septembra 1987 v zadevi Demirel, 12/86, Recueil, str. 3719, točki 7 in 28).

29 Glede okoliščine, opisane v prvi alinei prvega vprašanja za predhodno odločanje, je treba opozoriti, da so grški organi s tem, ko so bili uradno obveščeni o sodnih postopkih, katerih izid bi lahko bila ugotovitev nepravilnosti naknadnih preverjanj madžarskih carinskih organov, morali vedeti, da zadevna potrdila EUR.1 niso bila dokončno preklicana.

30 Končno je treba poudariti, da okoliščina, opisana v drugi alinei drugega vprašanja za predhodno odločanje, da grški organi sami niso vložili zahteve za preverjanje, v ničemer ne vpliva na obveznost organov države uvoznice, da ravnajo v skladu s končnim izidom omenjenega preverjanja.

31 Glede tega iz člena 32(1) Protokola izhaja, da pristojni organi države izvoznice naknadno preverjanje lahko opravijo sami ali na zahtevo organov države uvoznice. To preverjanje se, kot v postopku v glavni stvari, lahko opravi tudi na zahtevo služb Komisije, kateri je v skladu s členom 211 ES naloženo, da nadzira pravilno uporabo Sporazuma o pridružitvi in pripadajočih protokolov (glej v tem smislu sodbo z dne 14. novembra 2002 v zadevi Ilumitrónica, C-251/00, Recueil, str. I-10433, točka 60).

32 Upoštevajoč zgoraj navedeno, je treba na prvi dve vprašanji odgovoriti, da je treba člena 31(2) in 32 Protokola razlagati tako, da morajo carinski organi države uvoznice upoštevati sodne odločbe, izdane v državi izvoznici v postopkih proti izidom preverjanja veljavnosti potrdil o prometu blaga, ki so jih izvedli carinski organi države izvoznice, če so bili obveščeni o obstoju teh postopkov in vsebini teh odločb, in to neodvisno od tega, ali je bila veljavnost potrdil o prometu preverjena na zahtevo carinskih organov države uvoznice ali ne.

Tretje vprašanje

33 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali polni učinek odprave carinskih dajatev, predviden s Sporazumom o pridružitvi, nasprotuje upravnim odločbam, ki nalagajo plačilo carinskih dajatev, uvedenih zoper ugotovitve naknadnega preverjanja, povišanih za takse in denarne kazni, ki jih sprejmejo carinski organi države uvoznice, preden bi jim bil posredovan dokončen izid postopkov.

34 Po mnenju tožeče stranke v glavni stvari, madžarske vlade in Komisije iz odgovorov na prvi dve vprašanji izhaja, da morajo organi države uvoznice upoštevati izide postopkov, ki so jih vodili organi države izvoznice, ne da bi jih smeli enostransko spremeniti. Uporabljive določbe bi bilo torej treba razlagati tako, da ne pooblaščajo organov države uvoznice za sprejetje upravnih aktov, ki nalagajo carinske dajatve ali dodatne takse pred dokončnim zaključkom postopka naknadnega preverjanja.

35 Ker je na prvi dve vprašanji odgovorila nikalno, grška vlada ne daje odgovora na tretje zastavljeno vprašanje.

36 Da bi se predložitvenemu sodišču zagotovil koristen odgovor, je treba povzeti predpostavke iz točk od 21 do 24 te sodbe. Skladno s temi predpostavkami je pristojnost glede določitve porekla proizvodov z izvorom iz Republike Madžarske načeloma dodeljena carinskim organom te države, pri čemer je carinska uprava države uvoznice vezana na ugotovitve, ki so jih zakonito podali omenjeni organi (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo v zadevi Les Rapides Savoyards in drugi, točki 26 in 27).

37 Prva posledica teh predpostavk je, da so carinski organi države izvoznice tisti, ki morajo dovoliti izdajo potrdil EUR.1, ki dokazujejo madžarsko poreklo proizvodov, proizvedenih v Madžarski. Istočasno morajo organi države uvoznice sprejeti veljavnost teh potrdil.

38 Samo ob pogojih, predpisanih v členu 32(6) Protokola, se pravi ob upravičenem dvomu in če ni odgovora v desetih mesecih od datuma zahteve za preverjanje ali če odgovor ne vsebuje zadostne informacije, lahko carinski organi, ki so zahtevali naknadno preverjanje, zavrnejo preferencialno obravnavanje. Protokol poleg teh primerov ne določa možnosti, da bi država pogodbenica enostransko razveljavila potrdila, ki so jih izdali carinski organi druge države pogodbenice.

39 Iz tega sledi, da potrdila, ki so jih zakonito izdali organi države izvoznice, ostanejo v veljavi in imajo s Protokolom predpisane učinke, dokler jih pristojni upravni ali sodni organi omenjene države ne razveljavijo ali razglasijo za nične.

40 V postopkih v glavni stvari iz informacij predložitvenega sodišča ne izhaja, da bi madžarski organi izvedli tak preklic, ki bi grškim organom dopuščal odpravo uporabe preferencialnega obravnavanja za zadevne proizvode.

41 Madžarski carinski organi so namreč na grške carinske organe naslovili dopis z dne 3. novembra 1998, v katerem so navedli, da glede potrdil, ki so predmet obravnave v postopkih v glavni stvari, tečejo postopki, pri čemer so zlasti opozorili, da so bila preklicana samo potrdila EUR.1 za vozila, katerih tuje poreklo je formalno priznal

proizvajalec. Vendar je predložitveno sodišče tisto, ki mora presoditi, ali so imeli grški organi dovolj informacij, da bi šteli, da zadevna potrdila EUR.1 niso bila preklicana in so posledično ostala v veljavi.

42 Sicer učinkovito zaščito finančnih interesov Skupnosti zagotavlja člen 32(4) Protokola, ki carinskim organom države uvoznice dopušča, da sprejmejo zaščitne ukrepe, za katere presodijo, da so potrebni ob sprostitvi izdelka, če se odločijo, da bodo začasno prenehali priznavati preferencialno obravnavanje zadevnemu izdelku, medtem ko čakajo na izide preverjanja.

43 Glede na predhodne navedbe je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da polni učinek odprave carinskih dajatev, določene s Sporazumom o pridružitvi, nasprotuje upravnim odločbam, ki nalagajo plačilo carinskih dajatev, povišanih za takse in denarne kazni, ki jih sprejmejo carinski organi države uvoznice, preden bi jim bil posredovan dokončen izid postopkov, uvedenih zoper ugotovitve naknadnega preverjanja, in ko odločbe organov države izvoznice, ki prvotno izda potrdilo EUR.1 niso bile preklicane ali razglašene za nične.

Četrto vprašanje

44 Predložitveno sodišče s četrtim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali na odgovor na prva tri vprašanja vpliva dejstvo, da niti grški niti madžarski carinski organi niso zahtevali zasedanja Pridružitvenega odbora, predvidenega v členu 33 Protokola.

45 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari v stališčih navaja, da je s Protokolom predvidena možnost začetka postopka rešitve sporov pogojena z „upravičenim“ dvomom in da bi morala biti izključena vsaka „sporazumna“ rešitev spora s pristojnimi carinskimi organi države izvoznice. Omenjena tožeča stranka izraža dvome o dejstvu, da bi lahko obstajalo kakršno koli polje proste presoje za podajanje „upravičenega“ ugovora, če je o vprašanju že bilo odločeno z dokončnimi in nepreklicnimi odločbami pristojnih sodišč države izvoznice.

46 Grška vlada šteje, da med pristojnimi grškimi in madžarskimi carinskimi organi ni bilo razhajanja pri presoji, katere posledica bi bila lahko vključitev Pridružitvenega odbora.

47 Po mnenju Komisije dejstvo, da niti uprava države uvoznice niti uprava države izvoznice nista začeli postopka po členu 33 Protokola, da bi rešili svoje spore, v ničemer ne vpliva na odgovor na prva tri vprašanja, saj je zasedanje Pridružitvenega odbora zgolj možnost, ki je dana pristojnim carinskim organom.

48 Madžarska vlada zatrjuje, da čeprav Pridružitvenemu odboru ni bilo predloženo vprašanje o odločitvi madžarskega sodišča in izvršitvi odločb, sprejetih v okviru novega postopka, uvedenega po tej sodni odločbi, posledica pristojnosti tega odbora za reševanje sporov ne more biti omejitev temeljnih pravic zadevne stranke v postopkih v glavni stvari, zlasti pravice do učinkovitega sodnega varstva pred sodiščem.

49 Glede tega je treba najprej poudariti, da Protokol temelji na sistemu upravnega sodelovanja, ki temelji hkrati na razdelitvi nalog in na medsebojnem zaupanju med zadevnimi državami. Po tem sistemu in ob predpostavki iz člena 32(6) Protokola

carinski organi države uvoznice ne morejo enostransko razglasiti za neveljavno potrdilo EUR.1, ki so ga zakonito izdali carinski organi države izvoznice. Prav tako so ti organi ob naknadnem preverjanju vezani na izide tega preverjanja.

50 Po členu 33 Protokola, če se carinski organi države uvoznice glede omenjenega preverjanja ne strinjajo s carinskimi organi države izvoznice, pa morajo s temi iskati sporazumno rešitev. Če sporazumna rešitev ni mogoča, morajo spor predložiti Pridružitvenemu odboru.

51 Te določbe težijo k okrepitvi mehanizmov sodelovanja med državami pogodbenicami in torej k zagotovitvi dolžnega spoštovanja pristojnosti vsake države glede preverjanja statusa porekla proizvodov.

52 V tem smislu odsotnost predložitve zadeve Pridružitvenemu odboru ne more upravičevati kršenja sistema sodelovanja in spoštovanja pristojnosti iz Sporazuma o pridružitvi.

53 Poleg tega iz stališč, predloženih Sodišču, izhaja, da grški organi niso ugovarjali izidom postopka preverjanja pri madžarskih organih ali na zasedanju Pridružitvenega odbora in da zato ni bilo spora, ki bi upravičeval predložitev v odločanje omenjenemu odboru.

54 Torej je treba na četrto vprašanje odgovoriti, da na odgovor na prva tri vprašanja ne more vplivati dejstvo, da niti grški niti madžarski carinski organi niso zahtevali zasedanja Pridružitvenega odbora v skladu s členom 33 Protokola.

Peto vprašanje

55 Peto vprašanje je predložitveno sodišče postavilo le v primeru nikalnega odgovora na prvi dve. Ker je odgovor nanju pritrdilen, petega vprašanja ni treba preučiti.

Stroški

56 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. Člena 31(2) in 32 Protokola št. 4 Evropskega sporazuma o pridružitvi med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Republiko Madžarsko na drugi strani, ki je bil spremenjen z Odločbo št. 3/96 Pridružitvenega odbora med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Republiko Madžarsko na drugi strani z dne 28. decembra 1996 je treba razlagati tako, da morajo carinski organi države uvoznice upoštevati sodne odločbe, sprejete v državi izvoznici v postopkih proti izidom preverjanja veljavnosti potrdil o prometu blaga, ki

so jih izvedli carinski organi države izvoznice, če so bili obveščeni o obstoju teh postopkov in vsebini teh odločb, in to neodvisno od dejstva, da je bila veljavnost potrdil o prometu preverjena na zahtevo carinskih organov države uvoznice.

2. Polni učinek odprave carinskih dajatev, predvidene z Evropskim sporazumom o pridružitvi med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Republiko Madžarsko na drugi strani, zaključen z Odločbo Sveta in Komisije z dne 13. decembra 1993, nasprotuje upravnim odločbam, ki nalagajo plačilo carinskih dajatev, povišanih za takse in denarne kazni, ki jih sprejmejo carinski organi države uvoznice, preden bi jim bil posredovan dokončen izid postopkov, uvedenih zoper ugotovitve naknadnega preverjanja, in ko odločbe organov države izvoznice, ki prvotno izda potrdilo EUR.1, niso bile preklicane ali razglašene za nične.

3. Na odgovor na prva tri vprašanja ne more vplivati dejstvo, da niti grški niti madžarski carinski organi niso zahtevali zasedanja Pridružitvenega odbora v skladu s členom 33 omenjenega protokola št. 4, kot je bil spremenjen z Odločbo št. 3/96.

Podpisi